

בית המשפט לתביעות קטנות בקרית ארבע

בפני כב' השופט אילן סלע

ת.ק. 82/19

1

התובע/המשיב

בעניין: שי שמואל

נ ג ד

הנתבעת/המבקשת

שווקים פיננסיים ח.פ. 512697871

2

3

החלטה

4

5

6

בפני בקשה להורות על העברת מקום הדיון בתובענה בשל חוסר סמכות.

7

8

הרקע לבקשה וטענות הצדדים

9

1. ברקע לבקשה, תביעה בסך של 4,000 ₪ שהגיש התובע כנגד הנתבעת. לטענת התובע,

10

שוחח עמו בטלפון נציג הנתבעת, העוסקת בין היתר בביטוח רכב, והציע לו ביטוח לרכב לשנת

11

2020. התובע, לטענתו, ציין כי עליו להימלך באשתו, אך הוא נתבקש למסור את מספר כרטיס

12

האשראי לצורך שמירת המחיר המוזל, וכך עשה. לאחר שנמלך באשתו החליט שלא לבצע את

13

הביטוח אצל הנתבעת, ובחלוף כ-4 שעות בלבד מהשיחה הקודמת, הוא התקשר לנתבעת ואמר

14

לנציג שענה לו כי הוא אינו מעוניין בעריכת הביטוח שהוצע לו. הנציג ענה לו כי הוא ישוב אליו,

15

ואולם מאז נעשו ניסיונות לא מעטים מצדו אך הנתבעת נמנעה מלשוב אליו. בסופו של יום,

16

הנתבעת חייבה אותו ללא הסכמתו בתשלום הראשון של הפוליסה. נטען, כי עד היום, הנתבעת

17

לא ביטלה את הפוליסה וממשיכה לחייב את התובע.

18

2. בבקשתה, עתרה הנתבעת להורות על העברת מקום הדיון בתובענה כשהיא מציינת כי

19

בית משפט זה נעדר סמכות לדון בה, מאחר והיא אינה באה בגדרי הסמכות של בית משפט זה,

20

כפי שהיא מוקנית לו בסעיף 136 לתקנון המועצות המקומיות (יהודה ושומרון), תשמ"א-1981

21

(להלן: "התקנון").

22

23

בית המשפט לתביעות קטנות בקרית ארבע

בפני כב' השופט אילן סלע

ת.ק. 82/19

3. התובע התנגד לבקשה, תוך שהוא מציין כי ההתקשרות עם הנתבעת נעשתה בטלפון מביתו שבקרית ארבע, וכי הוא מעולם לא היה במשרדי הנתבעת.

דין והכרעה

הדין עם התובע.

4. לפי תקנה 2 לתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), התשל"ז-1976, אחד המקומות שלפיהם ניתן לקבוע היכן תידון התביעה הינו מקום יצירת ההתחייבות. בנוגע למקרה דוגמת זה הנדון בפני, נקבע כי מקום בו צד לדיון הוא גוף העוסק ומשקיע מאמצים לקשור עסקאות טלפוניות עם לקוחות המצויים בכל רחבי הארץ ולא בהגעתם פיזית למשרדיו, אינו יכול לצפות כי מקום ההתדיינות יוגבל לאזור מושבו בלבד (ראו למשל: בש"א (שלום-חי') 22199/04 הדקה ה-90 נ' חליווה (פורסם בנבו, 2.01.05); ת"ק (פ"ת) 55661-07-14 ישרוטל ים סוף נ' סולומוביץ (פורסם בנבו, 12.10.14) והאזכורים שם).

5. תקנות סדרי הדין בתביעות קטנות חלות גם בתביעות המתנהלות בבית משפט זה, נוכח הוראת סעיף 134 לתקנון הקובע כי סדרי הדין והראיות יהיו כפי שנהוג בבתי-המשפט הישראליים, וסעיף 124 לתקנון מגדיר "בית משפט" כבית משפט לפי חוק בתי המשפט, התשי"ז-1957.

6. סעיף 138 לתקנון קובע, כי: "בית המשפט לעניינים מקומיים של ערכאה ראשונה ישמש גם כבית משפט לנוער וכבית משפט לתביעות קטנות כמשמעותם בדין הישראלי". הוראת סעיף 136 קובעת, כי צד לדיון בעניינים אזרחיים לפי סעיפים 126(א) ו(ב) (ובכלל זה תביעות קטנות) יהיה "מי שהסכים להיות צד לדיון", ובמקרה של אי הסכמה, אם הוא מפקד כוחות צה"ל באזור או מי שפועל בשמו או מטעמו, או אם הוא "מתיישב". לאמור, בהעדר הסכמה של שני הצדדים, רשאי בית משפט זה לדון בכל עניין שבו מוסמך לדון בית משפט לתביעות קטנות בישראל, ובלבד ששני הצדדים הם בגדר "מתיישב".

7. הגדרת "מתיישב" בסעיף 124 לתקנון קובעת כי "מתיישב" הוא מי שרשום במרשם האוכלוסין בישראל, מקום מגוריו באזור יהודה ושומרון או מקום עסקו או העסקתו הוא ביישוב

בית המשפט לתביעות קטנות בקרית ארבע

בפני כב' השופט אילן סלע

ת.ק. 82/19

בתחומי מועצה מקומית או אזורית ביהודה ושומרון. בנוסף, נקבע כי בהגדרת "מתיישב" נכלל גם תאגיד הרשום בישראל ו"אשר מנהל פעילות ביישוב".

8. טענת הנתבעת היא, כי היא תאגיד הרשום בישראל ופועל בפתח תקוה, ואין לה סניף באזור. על כן, אין לראותה כמי שמנהלת את עסקיה באזור יהודה ושומרון ואין היא כפופה לסמכותו של בית-המשפט לעניינים מקומיים בקרית-ארבע.

אין דעתי כדעתה.

9. כאמור, מדובר בעסקה שנכרתה באמצעות הטלפון, ובנסיבות אלו, הגם שלנתבעת אין סניף פיסי באזור, משעה שהיא מנהלת את עסקיה באמצעות הטלפון, יש לראותה כמי שמנהלת פעילות גם באזור יהודה ושומרון.

10. הרציונל לפיו סמכות מקומית במקרה של סחר בטלפון מוקנית גם לבית המשפט שבמקום מגורי התובע הוא, כי ביצירת עסקה באמצעות הטלפון, כביכול באה הנתבעת ומנהלת את עסקיה אצל התובע. לא ניתן להשלים עם מצב שבו הנתבעת נהנית מהיתרון שבסחר מרחוק, המאפשר לה לירות הסכמים עם אנשים הגרים רחוק מבלי שהיא נדרשת להעמיד באותו מקום סניף פיסי לניהול עסקיה, אך היא אינה נושאת בתוצאות סחר זה ומתנערת מהמשמעות של יצירת הסחר מרחוק באמצעות הטלפון.

11. על פי אותו רציונל יש לקבוע, כי משעה שהנתבעת בחרה להתקשר עם התובע באמצעות הטלפון ואף לגבות את תמורת העסקה בדרך זו, יש לראותה כמי שבחרה לנהל פעילות עסקית גם במקום מגוריו של התובע באזור יהודה ושומרון, ואין לאפשר לה להתנער מכך, ולטעון שעסקיה אינם באזור, שעה שהיא נתבעת בגין אותו הסכם.

12. אכן, כאשר מדובר בשאלה של הקניית סמכות לערכאה שיפוטית לדון בתחום עניינים מסוים, בשונה משאלת הסמכות המקומית, יש לבחון את שאלת הסמכות בכובד ראש גדול יותר. החוק הוא זה המסמיך ערכאה שיפוטית לפעול, והחוק הוא שקובע עד היכן משתרעת סמכותה. הכלל הוא כפי שציינה כב' השופטת א' פרוקצ'יה, כי:

בית המשפט לתביעות קטנות בקרית ארבע

בפני כב' השופט אילן סלע

ת.ק. 82/19

לכל ערכאת שיפוט ממלכתית, ובית הדין הדתי בכלל זה, אין אלא את אותן סמכויות שיפוט שחוק המדינה העניק לה; החוק הוא שהקימה, הוא שהגדיר את סמכויותיה, והוא שייחדן לה. בעשותו כן, הניח החוק, כחלק מתפיסת יסוד בממשל דמוקרטי, כי במתן סמכויות שיפוט טמונות, בה בעת, גם מגבלות כוח השיפוט. כל אשר לא ניתן לערכאה השיפוטית, מצוי מחוץ ומעבר לכוחה, ואל לה לחרוג מגדרי פעולתה המוכרים על עבר תחומים שלא הופקדו בידיה, ובאחריותה. זהו עקרון החוקיות המאפיין את מבנה השלטון הדמוקרטי, עליו נשענת תפיסת מעמדן של רשויות השלטון, ומערכות השיפוט בכלל זה; על יסוד עקרון זה מתפרש מרחב הסמכויות הנתון לערכאות השיפוט הממלכתיות...הגדרת סמכויות השיפוט של ערכאות השיפוט למיניהן נובעת מן החוק (בג"צ 8338 אמיר נ' בית הדין הרבני הגדול (פורסם בנבו, 6.04.06)).

13. ואולם, מקרה זה שונה מהמקרים הרגילים בהם שאלת הסמכות תלויה ברעיון הבידול (דיפרנציאציה) שבין הערכאות, ומקורו במידת ההתמקצעות או בהיקפו של הניסיון השיפוטי אשר נצבר בידי המכהנים בהן (ראו: בג"ץ 7067/07 חיים נתנאל בע"מ נ' שר המשפטים פרופ' דניאל פרידמן (פורסם בנבו, 30.08.07); רע"א 4991/03 ג'מיל נ' לוי, פ"ז נז(5) 556, 559 (2003)).

14. בענייננו, המחוקק, שהוא במקרה זה מפקד כוחות צה"ל באזור, מסר לבית משפט זה את סמכות השיפוט בתביעות קטנות. הוא מסר לו את סמכות השיפוט בעניינים אלו במקרה של הסכמת המתדיינים, ובמקרה של אי הסכמה כשמדובר ב"מתיישבים". הוא אף ראה להרחיב את הגדרת "מתיישב" גם על תאגיד שמקום מושבו אינו באזור יהודה ושומרון, והוא תאגיד הרשום בישראל, אם הוא מנהל פעילות עסקית באזור. בנסיבות אלו, אני סבור כי נכון לפרש את המשמעות של ניהול פעילות עסקית באזור גם על ניהול באמצעות הטלפון. זאת, הן מהטעמים האמורים, והן מהחלתם של סדרי הדין האזרחיים בתביעות אזרחיות המתנהלות בבית משפט זה, המובילים למסקנה כי יש לגזור את ההגדרות הנלמדות משם במסגרת הסמכות המקומית לפרשנות המונח "מנהל פעילות עסקית" שבתקנון המקנה סמכות לבית משפט זה לפי התקנון. תימוכין למסקנה זו ניתן גם לראות בהוראת סעיף 134(ב) לתקנון בה נקבע כי "לבית המשפט לעניינים מקומיים יהיו כל הסמכויות שיש לבית משפט בהליך כזה."

יש אפוא, לראות את הנתבעת כמי שמנהלת את עסקיה באזור, וכפועל יוצא מכך כ"מתיישב".

בית המשפט לתביעות קטנות בקרית ארבע

בפני כב' השופט אילן סלע

ת.ק. 82/19

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

הבקשה נדחת אפוא.

נוכח מועד הדיון הסמוך, ומשטרם הוגש כתב הגנה, הדיון יידחה ליום 6.02.20 שעה 10:30.

הנתבעת תגיש כתב הגנה בתוך 15 יום.

הוצאות בקשה זו, כמו גם ההוצאות נוכח דחיית מועד הדיון בהעדר כתב הגנה, ידונו בדיון.

ניתנה היום, ח' טבת תש"פ, 5 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

אילן סלע, שופט